

ERVARINGEN MET COMMUNITY SERVICE LEARNING BINNEN DE MASTER SOCIOLOGIE

Elias Delanoeye

JONGEREN ALS VRIJWILLIGER IN DE GEZONDHEIDSZORG

KENNISVRAAG

- De kennisvraag aan de basis van dit werk ontstond vanuit een nood aan meer informatie over processen van betekenisgeving en motivatie bij jongerenvrijwilligers (16-26).
- Vanwege de intermediaire werking van Present – met “vrijwilligersverantwoordelijken” als tussenpersoon - is het moeilijk om direct inzicht te krijgen in dergelijke complexe processen.
- In kader van een vernieuwingstraject dat onder andere meer gericht beleid voor jongerenvrijwilligers mogelijk moet maken, wilde Present de “black box” van motivatie en betekenisgeving bij deze doelgroep onderzoeken.
- Als richtinggevende onderzoeksvraag geldt: **“Hoe geven jongerenvrijwilligers binnen de werking van Present betekenis aan hun engagement?”**

PRESENT VZW

Onder koepel Caritas Vlaanderen
Ondersteunen en faciliteren vrijwilligerswerk in residentiële gezondheidszorg
4000 vrijwilligers over vier sectoren
100 jongerenvrijwilligers (16-26)
Vernieuwingsproject werking gepland voor 2020

METHODE

- Vanwege de complexe aard van concepten als motivatie en betekenis, werd gekozen voor een kwalitatieve aanpak via diepte-interviews. Daarenboven zag de organisatie deze aanpak als complementair met een lopend grootschalig kwantitatief onderzoek.
- Sampling gebeurde vanuit pragmatische overwegingen via een **tweetrapsmethode**, waarbij jongeren via een internetenquête algemene gegevens konden delen en zich konden opgeven voor verdere interviews. Deze sampling-methode werd gekozen om ondanks de beperkte informatie toch zinvolle cases te kunnen selecteren.
- Analyse gebeurde via een iteratief proces van open, axiale en selectieve codering. Hierbij werd een constant vergelijkende methode gehanteerd om patronen binnen de data bloot te leggen .

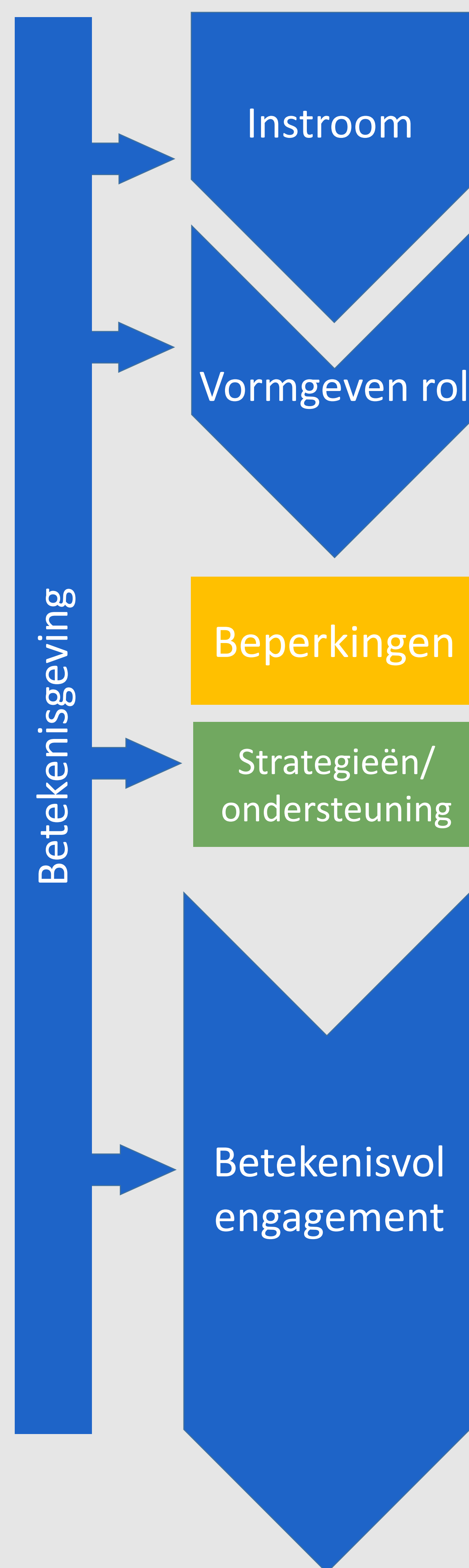
VORM EINDPRODUCT

- De keuze voor een uitgebreid beleidsrapport werd geïnformeerd door de brede invulling van het vernieuwingstraject in deze verkenningfase.
- Diepgaande beschrijving van theoretisch kader, methoden en resultaten leek opportuun maar resulteerde in een lijvig werk .
- Ter compensatie werd gekozen voor een beknopte “executive summary” waarin de belangrijkste punten, implicaties en aanbevelingen summier opgelijst worden .
- De geanonimiseerde ruwe data werd overgedragen bij afloop van het project.

BIJDRAGE AAN PROFESSIONELE COMPETENTIES STUDENT

- Pragmatische inzet van methodologische kennis en theoretische kaders
- Ontvanger-gerichte communicatie van resultaten
- Evenwichtsoefening tussen uitgebreid theoretisch kader en praktische bruikbaarheid rapport
- Reflexieve houding tegenover eigen handelen binnen organisationeel kader

RESULTATEN

Continuïteit staat centraal bij de **instroom**. Jongeren benoemen een connectie tussen hun eigen levensverhaal en hun engagement.

- Sociaal: in de vorm van bijvoorbeeld netwerken
- Inhoudelijk: continuïteit met belangrijke thema's in leven

De **invulling van het engagement** is een onderhandeling van de eigen visie op vrijwilligerswerk en die van de organisatie.

- Veelal kiezen jongeren een bestaande rol, eerder dan zelf een takenpakket samen te stellen.
- Betekenisgeving bepaald hierbij mee de verwachtingen van het vrijwilligerswerk.

Tijdens hun engagement worden jongeren geconfronteerd met **beperkingen**, maar zoeken ze ook naar **strategieën en ondersteuning** om hiermee om te gaan.

Beperkingen Engagement

- “Work-lifebalans”
- Gebrekkige communicatie binnen organisatie

Beperkingen contact met Present

- Bereikbaarheid vormingen
- Tijd maken voor vormingen

Ondersteuning binnen organisatie

- Flexibiliteit + autonomie in engagement en planning
- Sociale ondersteuning

Ondersteuning via Present

- Ondersteuning administratie en verzekeringen

Binnen de betekenisgeving van jongeren komen 4 grote thema's naar boven:

Altruïstische waarden

- Vrijwilligerswerk dient als manier om uiting te geven aan waarden die de jongere als belangrijk ervaart.
- Empathie en nabijheid in lijden staat centraal, maar werkt ook belastend.

Zinvolle tijdsbesteding

- Het gevoel van “zinvol” bezig te zijn primeert bij dit thema.
- Zinvol wordt hier ingevuld als “nuttig”, zowel voor persoonlijk als maatschappelijke doeleinden.

Persoonlijke ontwikkeling

- Vrijwilligerswerk dient binnen dit thema als een manier om zichzelf verder te ontwikkelen.
- Ontwikkeling wordt hierbij zowel persoonlijk als professioneel ingevuld.

Sociale inbedding

- Vrijwilligerswerk krijgt ook betekenis op basis het sociaal contact dat het faciliteert.
- Afhankelijk van persoonlijke achtergrond en betekenisgeving identificeren jongeren zich met andere groepen (professionals vs. Patiënten/bewoners).

AANSLUITENDE BELEIDSOPTIES

- Specifiek beleid moet via de tussenstap van vrijwilligersverantwoordelijken gebeuren. Zij lijken de belangrijkste partners voor een nieuwe beleidslijn op lokaal niveau.
- Sociale netwerken zijn een belangrijke bron van instroom. Zowel gebruik van bestaande als creëren van nieuwe netwerken biedt kansen.
- Jongeren appreciëren flexibiliteit in het plannen en autonomie in het kiezen van activiteiten, wat motivatie ten goede komt.
- Present VZW kan lokale werking ondersteunen met inhoudelijke kennis en communicatierichtlijnen
- Een eigen aanbod voor jongeren dient rekening te houden met afstand en planning.

Contact

elias.delanoeye@ugent.be (masterstudent sociologie AJ 18-19)
Lesley.Hustinx@ugent.be (verantwoordelijk lesgever)

Universiteit Gent

@ugent

Ghent University